

XÁC LẬP NỘI DUNG VÀ PHÂN PHỐI CHƯƠNG TRÌNH HUẤN LUYỆN NĂM THỨ NHẤT- GIAI ĐOẠN HUẤN LUYỆN BAN ĐẦU CHO CÁC CÂU LẠC BỘ CỜ VUA CHUYÊN NGHIỆP MIỀN BẮC

Đặng Văn Dũng⁽¹⁾

Tóm tắt:

Thông qua các phương pháp khoa học chúng tôi đã xác lập được nội dung và phân phối chương trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ vua chuyên nghiệp miền Bắc. Đây là những luận cứ quan trọng phục vụ xây dựng chương trình đào tạo VĐV Cờ Vua nhiều năm, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả của quá trình đào tạo VĐV Cờ Vua ở Việt Nam.

Từ khóa: Nội dung, phân phối chương trình, năm thứ nhất, huấn luyện ban đầu, câu lạc bộ Cờ Vua.

Establishing course content and distribution of the first-year training program the initial training phase for the Northern Professional Chess Club

Summary:

Through scientific methods, we have established course content and distribution of the first-year training program – the initial training phase for the Northern Professional Chess Club. These are important arguments for developing a chess training program for many years, contributing to improving the quality and effectiveness of the training process for chess athletes in Vietnam.

Keywords: Content, program distribution, first year, initial training, Chess club.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Quá trình đào tạo VĐV Cờ Vua diễn ra trong nhiều giai đoạn, trong đó giai đoạn huấn luyện ban đầu gồm 2 năm (năm thứ nhất và năm thứ hai). Mục đích huấn luyện của giai đoạn này nhằm: hình thành hứng thú bền vững với những giờ học thể thao, hình thành ở VĐV những kỹ năng và kỹ xảo vận động, giúp VĐV nắm vững những tri thức cơ bản trong Cờ Vua, nắm vững một số kỹ thuật – chiến thuật và chiến lược cơ bản trong môn Cờ Vua, phát triển hài hòa và toàn diện các tố chất thể lực, tăng cường sức khỏe cho VĐV, phát triển các phẩm chất tâm lý cá nhân gắn với môn thể thao Cờ Vua, tuyển chọn những VĐV trẻ có triển vọng để tiếp tục huấn luyện ở những giai đoạn tiếp theo. Tuy nhiên, hiện nay các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp miền Bắc chưa có sự xác lập thống nhất về nội dung cũng như phân phối chương trình đào tạo ở tất cả các giai đoạn huấn luyện. Do đó, việc

xác lập nội dung và phân phối hợp lý, khoa học chương trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp miền Bắc là vấn đề mang tính cấp thiết.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu chủ yếu sử dụng các phương pháp: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn, tọa đàm; phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

Dựa trên cấu trúc quá trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp miền Bắc đã được xác định (Thể lực 10%; Lý thuyết: 14%; Kỹ thuật: 27%; Chiến thuật – chiến lược: 26%; Tâm lý: 20%; Thi đấu, kiểm tra, tuyển chọn: 3%; Tổng số giờ huấn luyện là 312 giờ - 52 tuần, mỗi tuần 6 giờ), chúng tôi đã tiến hành phân tích và tổng hợp các nguồn tư liệu trong và ngoài nước,

⁽¹⁾PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh; Email: dangvandungtdtt@gmail.com

cũng như tham khảo ý kiến của các nhà chuyên môn trong việc xác lập nội dung và phân phối chương trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp Miền Bắc.

Để xác lập những nội dung chương trình

huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu, chúng tôi đã trưng cầu ý kiến của 32 chuyên gia, huấn luyện viên Cờ Vua. Các ý kiến trưng cầu được đánh giá theo thang Likert 5 bậc tương ứng với 5 mức điểm (từ 1 đến 5 điểm) (bảng 1).

Bảng1. Kết quả xác lập nội dung nội dung huấn luyện VĐV Cờ Vua năm thứ nhất giai đoạn huấn luyện ban đầu (n=32)

TT	Nội dung	Hoàn toàn đồng ý (5 đ)	Đồng ý (4 đ)	Trung lập (3 đ)	Không đồng ý (2 đ)	Hoàn toàn không đồng ý (1 đ)	Điểm trung bình	χ^2
I	Thế lực							
1	Phát triển thế lực chung	24	3	4	1	0	4.56	9.24
2	Phát triển thế lực chuyên môn	20	6	3	2	1	4.31	7.45
II	Các chủ đề chuyên môn, kỹ thuật, chiến thuật - chiến lược trong các giai đoạn của ván đấu Cờ Vua							
1	Những tri thức cơ bản trong Cờ Vua							
1.1	Những khái niệm thành phần của ván đấu Cờ Vua	30	2	0	0	0	4.93	21.8
1.2	Ký hiệu trong Cờ Vua	32	0	0	0	0	5	21.8
1.3	Tên gọi và nước đi của các quân	32	0	0	0	0	5	21.8
1.4	Giá trị của quân và tốt	32	0	0	0	0	5	21.8
1.5	Luật chơi Cờ Vua	32	0	0	0	0	5	21.8
1.6	Luật đặc biệt của ván đấu Cờ Vua	32	0	0	0	0	5	21.8
1.7	Chiếu và chiếu hết. Những ví dụ từ thực tiễn ván đấu	32	0	0	0	0	5	21.8
1.8	Chiếu hết vua bằng hai xe	32	0	0	0	0	5	21.8
1.9	Chiếu hết vua đối phương bằng hậu với sự giúp đỡ của Vua	29	3	0	0	0	4.9	21.8
2	Khai cuộc							
2.1	Những nguyên tắc khai cuộc	32	0	0	0	0	5	21.8
2.2	Những khai cuộc cơ bản	31	1	0	0	0	4.96	21.8
2.3	Những sai lầm trong khai cuộc	30	2	0	0	0	4.93	21.8
2.4	Bẫy trong khai cuộc	30	2	0	0	0	4.93	21.8
3	Trung cuộc							
3.1	Ảnh hưởng của cấu trúc tốt đến diễn biến ván đấu	28	3	1	0	0	4.84	18.75
3.2	Mở đường. Hàng ngang 7	27	3	2	0	0	4.78	15.99
3.3	Những đòn chiến thuật (thí hậu)	30	2	0	0	0	4.93	21.8
3.4	Những đòn phối hợp khác nhau	32	0	0	0	0	5	21.8
3.5	Tấn công vua (những ván đấu của các VĐV trẻ)	30	1	1	0	0	4.9	18.75
3.6	Những bài tập chiến thuật (chiếu hết trong 2 nước)	26	3	3	0	0	4.71	13.49
4	Tàn cuộc							
4.1	Tàn cuộc tốt đơn giản	30	1	1	0	0	4.9	18.75
4.2	Quy tắc hình vuông	32	0	0	0	0	5	18.75
4.3	Xe và tốt chống xe	28	3	1	0	0	4.84	18.75
III	Tâm lý							
1	Hình thành động cơ tập luyện Cờ Vua	20	6	4	2	0	4.37	7.45
2	Phát triển các phẩm chất tâm lý cá nhân (chú ý, tưởng tượng, trí nhớ)	25	3	4	0	0	4.65	11.25
3	Hình thành cảm giác thời gian	24	4	3	1	0	4.59	11.25
4	Nhận biết các trạng thái tâm lý thi đấu	22	5	3	2	0	4.46	9.24
IV	Thi đấu, kiểm tra, tuyển chọn							
1	Những vòng đấu chuyên môn	25	5	2	0	0	4.71	15.99
2	Các cuộc thi giải bài tập và đòn phối hợp	29	2	1	0	0	4.87	18.75

$$\chi^2_{(0,01)} = 6.635$$

Kết quả ở bảng 1 cho thấy, giá trị trung bình điểm của các ý kiến trung cầu ở những nội dung huấn luyện đạt từ 4,37 – 5,00 điểm đều nằm trong khoảng rất tốt theo thang Likert (4,21 – 5,00 điểm). Đồng thời, số ý kiến từ đồng ý trở lên so sánh với mức trung lập trở xuống (mức 4;5 điểm so với các mức 1;2;3 điểm) thể hiện sự khác biệt có ý nghĩa thống kê ($P < 0,01$). Điều này cho thấy, các nội dung chương trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên

ng nghiệp Miền Bắc đảm bảo cơ sở khoa học để phân phối chương trình theo mục đích và yêu cầu trong huấn luyện.

Phân phối chương trình huấn luyện VĐV Cờ Vua năm thứ nhất – giai đoạn huấn luyện ban đầu được thực hiện 6 giờ trong tuần, mỗi giờ huấn luyện được thực hiện trong thời lượng 45 phút. Các giờ huấn luyện được thiết kế dưới dạng giờ lý thuyết, thực hành, tự tập luyện – nghiên cứu và giờ thảo luận (bảng 2).

**Bảng 2. Phân phối chương trình huấn luyện VĐV Cờ Vua năm thứ nhất
giai đoạn huấn luyện ban đầu (6 giờ trong tuần)**

TT	Nội dung	Tổng số giờ	Lý thuyết (giờ)	Thực hành (giờ)	Tự tập luyện, Nghiên cứu (giờ)	Thảo luận (giờ)
I	Thể lực	-31	-	-31	-	-
1	Phát triển thể lực chung	24	1	23	-	-
2	Phát triển thể lực chuyên môn	7	1	6	-	-
II	Các chủ đề chuyên môn, kỹ thuật, chiến thuật - chiến lược trong các giai đoạn của ván đấu Cờ Vua	-209	-38	-104	-67	-8
1	Những tri thức cơ bản trong cờ Vua	33	9	13	9	2
1.1	Những khái niệm thành phần của ván đấu Cờ Vua	1	1	-	-	-
1.2	Ký hiệu trong Cờ Vua	3	1	1	1	-
1.3	Tên gọi và nước đi của các quân	2	1	1	-	-
1.4	Giá trị của quân và tốt	3	1	1	1	-
1.5	Luật chơi Cờ Vua	4	1	2	1	-
1.6	Luật đặc biệt của ván Cờ Vua	4	1	2	1	-
1.7	Chiều và chiều hết. Những ví dụ từ thực tiễn ván đấu	5	1	2	2	-
1.8	Chiều hết vua bằng hai xe	4	1	2	1	-
1.9	Chiều hết vua đối phương bằng hậu với sự giúp đỡ của Vua	4	1	2	1	-
2	Khai cuộc	50	8	24	16	2
2.1	Những nguyên tắc khai cuộc	10	2	4	4	-
2.2	Những khai cuộc cơ bản	18	2	10	6	-
2.3	Những sai lầm trong khai cuộc	10	2	4	4	-
2.4	Bẫy trong khai cuộc	10	2	6	2	-
3	Trung cuộc	90	15	48	25	2
3.1	Ảnh hưởng của cấu trúc tốt đến diễn biến ván đấu	9	2	4	3	-
3.2	Mở đường. Hàng ngang 7	8	2	4	2	-
3.3	Những đòn chiến thuật (thí hậu)	10	2	4	4	-
3.4	Những đòn phối hợp khác nhau	28	4	16	8	-
3.5	Tấn công vua (những ván đấu của các VĐV trẻ)	14	2	8	4	-
3.6	Những bài tập chiến thuật (chiều hết trong 2 nước)	19	1	14	4	-
4	Tàn cuộc	37	6	19	10	2
4.1	Tàn cuộc tốt đơn giản	12	2	8	2	-
4.2	Quy tắc hình vuông	6	1	3	2	-
4.3	Xe và tốt chống xe	17	3	8	6	-
III	Tâm lý	-62	-6	-55	-	-2
1	Hình thành động cơ tập luyện Cờ Vua	1	1	-	-	-
2	Phát triển các phẩm chất tâm lý cá nhân (chú ý, tưởng tượng, trí nhớ)	31	2	29	-	-
3	Hình thành cảm giác thời gian	17	1	16	-	-
4	Nhận biết các trạng thái tâm lý thi đấu	10	2	8	-	-
IV	Thi đấu, kiểm tra, tuyển chọn	-10	-	-10	-	-
1	Những vòng đấu chuyên môn	8	-	8	-	-
2	Các cuộc thi giải bài tập và đòn phối hợp	2	-	2	-	-
Σ		312	44	198	60	10

Để phát triển các CLB cờ vua chuyên nghiệp, việc xây dựng chương trình huấn luyện là vô cùng cần thiết

Qua bảng 2 cho thấy, chương trình huấn luyện năm thứ nhất – giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp Miền Bắc được phân phối với 312 giờ theo các nội dung như sau: 31 giờ thể lực, 209 giờ dành cho các chủ đề chuyên môn, kỹ thuật, chiến thuật - chiến lược trong các giai đoạn của ván đấu Cờ Vua (33 giờ những tri thức cơ bản, 50 giờ khai cuộc, 90 giờ trung cuộc, 37 giờ tàn cuộc), 62 giờ dành cho các nội dung huấn luyện tâm lý, 10 giờ thi đấu, kiểm tra và tuyển chọn. Hình thức các giờ huấn luyện được thiết kế gồm: 44 giờ lý thuyết, 198 giờ thực hành, 60 giờ tự tập luyện – nghiên cứu và 10 giờ thảo luận.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu đã xác lập được nội dung và phân phối chương trình huấn luyện năm thứ nhất - giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp Miền Bắc theo các nội dung: Thể lực, các chủ đề chuyên môn, kỹ thuật, chiến thuật - chiến lược trong các giai đoạn của ván đấu Cờ Vua, tâm lý, thi đấu, kiểm tra và tuyển chọn. Hình thức các giờ huấn luyện được thiết kế gồm: giờ lý thuyết, giờ thực hành, giờ tự tập luyện – nghiên cứu và giờ thảo luận. Trên cơ sở phân phối chương trình theo các nội dung chuyên môn đã xác lập, các huấn luyện viên có thể xây dựng kế hoạch, tiến trình và giáo án huấn luyện cho các CLB Cờ Vua chuyên nghiệp Miền Bắc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Văn Dũng và cộng sự (2020), “Xây dựng chương trình đào tạo vận động viên Cờ vua giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các Câu lạc bộ Cờ vua chuyên nghiệp miền Bắc”, *Đề tài KH&CN cấp cơ sở*, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.
2. Комитет по физической культуре и спорту Санкт-Петербурга (2020), Программа спортивной подготовки в соответствии с Федеральным стандартом спортивной подготовки по виду спорта шахматы Санкт-Петербургского государственного бюджетного учреждения спортивная школа олимпийского резерва по шахматам и шашкам на 2021-2023г. Для групп начальной подготовки, групп тренировочного этапа.
3. ЛГМАУ «Спортивный коплек» (2020), Программа спортивной подготовки по виду спорта шахматы разработана основании Федерального стандарта подготовки по виду спорта «Шахматы».
4. Министерство спорта Российской Федерации (2021), Федеральный стандарт спортивной подготовки по виду спорта "шахматы", Утвержден приказом Минспорта России от 24 декабря 2021 г. N 1042.

(Bài nộp ngày 12/10/2022, phản biện ngày 19/10/2022, duyệt in ngày 25/10/2022)

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

4. Trương Quốc Uyên

Bác Hồ yêu cầu cán bộ thể dục thể thao tích cực học tập và công tác

6. Trương Anh Tuấn

Nhận thức đúng để tiếp tục đẩy mạnh xã hội hoá thể dục thể thao

BÀI BÁO KHOA HỌC

11. Nguyễn Văn Phúc

Lựa chọn tiêu chí đánh giá rủi ro trong hoạt động thể dục thể thao ở Việt Nam

17. Nguyễn Đại Dương; Bùi Trọng Duy

Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến việc tập luyện ngoại khóa môn Võ cổ truyền Bình Định của học sinh trung học phổ thông các huyện miền núi tỉnh Bình Định

22. Nguyễn Văn Phúc; Bùi Sơn Long

Nghiên cứu giải pháp nâng cao thể lực chung cho học viên văn bằng 2 năm thứ nhất Trường Sĩ quan Lục quân 1

27. Tạ Hữu Hiếu; Hun Marady

Thực trạng tính tự giác, tích cực trong giờ học Giáo dục thể chất cho học sinh Trường Trung học cơ sở Sisowath, Thủ đô Phnompenh Campuchia

32. Ek Chansopheak

Thực trạng phong trào thể dục thể thao quần chúng trên địa bàn tỉnh Pursat, Campuchia

36. Lê Minh Uyên

Thực trạng công tác giảng dạy Bơi ếch cho học viên văn bằng 2, Trường Sĩ quan Lục quân I

41. Lý Đức Trường; Phạm Anh Tuấn

Kết quả tìm kiếm việc làm của cử nhân thể dục thể thao chuyên ngành Võ – Quyền Anh Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh giai đoạn 2015-2019

47. Nguyễn Thị Thu Quyết; Nguyễn Tất Dũng; Phạm Tuấn Dũng; Nguyễn Thị Thùy Dương

Thực trạng văn hóa đọc của sinh viên Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

53. Kith Odom

Thực trạng và nhu cầu tập luyện thể dục thể thao ngoại khóa của sinh viên Trường Cao đẳng Thể dục thể thao Campuchia

56. Đặng Văn Dũng

Xác lập nội dung và phân phối chương trình huấn luyện năm thứ nhất – giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các cầu lạc bộ Cờ vua chuyên nghiệp miền Bắc

60. Im Sophea

Xây dựng tiêu chuẩn đánh giá sức nhanh cho vận động viên đội tuyển Bóng đá Trường Cao đẳng Thể dục Thể thao Thủ đô Phnom Penh, Campuchia

64. Sun Thea

Nghiên cứu lựa chọn bài tập thúc đẩy quá trình hồi phục tích cực sau tập luyện cho nam vận động viên Bóng đá U13, Trung tâm đào tạo Bóng đá Quốc gia Tonle Bati, Campuchia

69. Vũ Anh Tuấn

Xây dựng tiêu chuẩn đánh giá sức mạnh tốc độ nhóm đòn đá trước cho nữ vận động viên Taekwondo lứa tuổi 12-14 tại Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể dục thể thao Hà Nội

73. Bùi Thị Sáng

Ứng dụng và đánh giá hiệu quả bài tập phát triển sức bền tốc độ cho nữ vận động viên đua thuyền Kayak cự ly 500m lứa tuổi 15-17 Câu lạc bộ đua thuyền Hà Nội

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT

78. Đỗ Xuân Đặng

Sinh viên Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh giành “giải đặc biệt” tại Hội nghị Sinh viên Nghiên cứu khoa học toàn quốc các cơ sở đào tạo về thể dục thể thao lần thứ XIII năm 2022

80. Thể lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

Uncle Ho asked the sports staff to actively study and work

6. Truong Anh Tuan

Promote true perception in order to continue the process of sports socialization

ARTICLES

11. Nguyen Van Phuc

Selection of risk-assessing criteria in Sports activities in Vietnam

17. Nguyen Dai Duong; Bui Trong Duy

Current situation of factors affecting the extracurricular practice of Binh Dinh traditional martial arts of high school students in the mountainous districts in Binh Dinh province

22. Nguyen Van Phuc; Bui Son Long

Research on solutions to improve general fitness for Degree-2 freshmen at the Army Officer School I

27. Ta Huu Hieu; Hun Marady

Situation of self-discipline and activeness in the Physical education lesson of students at Sisowath Secondary School, Phnom Penh Capital, Cambodia

32. Ek Chansopheak

Current status of mass sports movement in Pursat province – Cambodia

36. Le Minh Uyen

The situation of teaching breaststroke for students learning Degree-2 program, Army Officer School I

41. Ly Duc Truong; Pham Anh Tuan

Job-searching results of Sports Bachelor majoring in Martial Arts and Boxing at Bac Ninh Sports University in the period 2015-2019

47. Nguyen Thi Thu Quyet; Nguyen Tat Dung; Pham Tuan Dung; Nguyen Thi Thuy Duong

The current situation of students' reading culture at Bac Ninh Sports University

53. Kith Odom

Situation and demands for extracurricular physical training and sports of students at Cambodia College of Physical Education and Sports

56. Dang Van Dung

Establishing course content and distribution of the first-year training program – the initial training phase for the Northern Professional Chess Club

60. Im Sophea

Developing standards for assessing athletes' speed strength for the Football team at Phnom Penh Capital College of Physical Education and Sports, Cambodia

64. Sun Thea

Study on exercises selection used to promote active recovery after training for male U13 football athletes, Tonle Bati National Football Training Center, Cambodia

69. Vu Anh Tuan

Developing standards for assessing strength and speed of the front kick group for female Taekwondo athletes aged 12-14 at Hanoi Sports Training and Competition Center

73. Bui Thi Sang

Applying and evaluating the effectiveness of exercises used in speed endurance training for female 500m Kayak athletes aged 15-17 in the Hanoi Sailing Club

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

78. Do Xuan Dang

Student of Bac Ninh Sports University won a special prize at the XIII National Conference of Scientific Students Research of Physical Education and Sports Training Institutions in 2022

80. Rules of writing and posting.

Tạp chí KHOA HỌC

ĐÀO TẠO VÀ HUẤN LUYỆN THỂ THAO

JOURNAL OF SCIENTIFIC TRAINING AND SPORTS COACHING

Ministry of Culture, Sports and Tourism - Bac Ninh Sport University

Trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh - Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch

ISSN 1859-4417

Số 5-2022
(72)

